

Zoran Kuzmanović: ŠUTLJIVI

samostalna izložba skulptura

Otvorenje:

Gradska galerija FONTICUS Grožnjan,
nedjelja, 17. VII. 2011. godine u 20.30 sati.

Izložbu će, u prisutnosti autora predstaviti Eugen Borkovsky

ŠUTLJIVI

Zoran Kuzmanović predstavlja novi ciklus skulptura označen zajedničkom temom: ljudska glava. Na svim radovima ponuđeno je prepoznavanje motiva. Unutar serije može se očitati razvoj oblikovanja od prvobitne ideje preko razrade formi do oslobođene igre motivom. Problematiziranje doživljaja osobnosti umjetnik razrađuje razvijanjem forme i poigravanjem detaljima. Ova serija pobuđuje zanimanje temeljem oblika, materijala i dimenzija.

Ciklus skulptorskih oblika glave Zorana Kuzmanovića izaziva više mogućih interpretacija. Osim majstorskoj tehnološkoj izvedbi, svjedočimo osobnom angažmanu na rubu provokacije. Likovi, zaustavljeni na putu od dosjetke ka znakovitosti, uznemirujući su. Ponegdje čitljive a ponegdje halucinatorne kombinacije volumena, linija, ploha, reljefa, tonova, promatrača dovode u nesigurnost perceptivnog dojma. Autor održava tenziju začudnosti igrom oblicima interpretirajući ambivalentnost povijesnog trenutka. Likovi se ne smiješe, samo postoje i pasivno promatraju. Nadobudnu / grotesknu velebnost autor postiže predimenzioniranjem ali i izbjegavanjem znakova intelektualnih aktivnosti koje bi se uočavale na skulpturama. Glave doživljavamo poput kacija koja su oblikovane da budu strašne ali pasivne. Trebale bi, onoga koji gleda, protivnika, uplašiti ili barem začuditi. One su ponuda maski koje moramo navući kako bismo se uklopili u uobičajenost i tako lakše preživjeli. U ovom je kontekstu ciklus upozoravajući. Neko čuđenje, prema prikrivenim odnosima pojedinca i okoline, kao da se autoru provlači kroz radove. Pored toga oni snažno signiraju činjenicu da ne koristimo misao u njenom mogućem opsegu. Radije se prepuštamo uobičajenim i uvriježenim oblicima prihvaćanja okoline. Da li smo postali promatrači ili smo ipak akteri civilizacije, društva, okoline u kojoj funkcioniramo? Da li smo pozicionirani u poslušnog, pasivnog promatrača koji ništa ne riskira već slijepo i bez otpora proživljava svoje vrijeme trajanja?

Zoran Kuzmanović problematizira dio tijela koji je neponovljivo osoban. Kad oblikuje portretne situacije umjetnik poznaje pravila tradicije. On zna koja značenja od prikazivanja lika očekuje promatrač. To je formalni, fizionomski te postularni identitet modela, svodljiv na psihologiju karaktera. Opažanje je ovdje formalno opisivo ali je zanimljiviji socijalni kontekst. Analiziramo li oblikovane situacije, shvaćamo da su ideje blokirane razrađenim i zadanim putanjama, uvjetovane su pravilima, običajima, sustezanjem i drugim socijalnim faktorima. Eventualna iskakanja uklonjena su a običaji postaju alibiji sistema. U ovom izložbenom slučaju dramatičnom mjerom unutar sistema kojeg diktira autor a u stvarnom životu unutar čeličnog zagrljaja uobičajenosti.

Upravo je u evidentiranju te izvanjske, formalne pasivnosti snaga ovog projekta i uklopljenost u recentno vrijeme. Unatoč dojamu pasivnosti ovih likova, umjetnik sugerira introspekciju, unutrašnje oko, osobno propitivanje. Možda su likovima misli na putu spoznaje ali nam to ne daju do znanja. Akteri su zadubljeni u svoju trenutnu poziciju: osobna važnost, nesigurnost, možda očekivanja. Zaustavljeni u introvertiranim situacijama izazivaju dojam osamljenosti. Osamljeno se često i sami osjećamo iako okruženi grupom. Svjesni smo nemoći. Bol nemoći kao i bol nadmoći uzrokuje posljedice. Nauka nam ne pomaže. Ona je postala oruđem kontroliranog progresa ali nije riješila probleme. Ona pod krinkom neutralnosti služi kao isprika za dominaciju, manipulaciju i represiju vlasti. Financijere znanosti, kapital, politiku i vjeru ne zanima pojedinac. Potrebno je kontrolirano krdo kojime se manipulira. Tek u alter postmodernističkom vremenu prepoznajemo situacije u kojima dosadašnji znanstveni pogled na svijet postaje neadekvatan. Osobno „Ja“ je nekada bilo prihvaćano kao nešto supstancijalno i čvrsto. Novo „Ja“ promjenljivo je i odražava sumnje, mogućnosti, pretpostavke. Osobno je uzmaklo pred nizom auto percepcija koje individua može prihvatiti ali na neko vrijeme. Potom ih može jednostavno odbaciti. Tradicija postaje upitna kategorija a u potrazi za identitetom uočavaju se mnoge slobode.

Svaki portret je i autoportret, jer koliko govori i opisuje model isto tako govori i opisuje autora i njegove stavove. Iako na radovima iščitavamo društvene i socijalne komentare, umjetnik ostaje intimistički raspoložen. Izražen je određen stupanj empatije s naznačenim likovima. Pitamo se kakvo značenje ovi radovi imaju za umjetnika koji progovara o impresiji njihovom usredotočenosti i samodostatnosti. Vrlo brzo shvaćamo kako autor, oblikujući ove figure, zapravo izgovara osobnu distancu da bi se, baš pomoću njih, približio ljudima. Tako se njegova distanca, pretvara u inicijaciju općenja. Drugim riječima, autorova se mizantropija pretvara u most komunikacije.

Vizualna referenca na povijesne kacige i inscenirana relacija prošlog i sadašnjeg donose zanimljiv rezultat. Sva je povijest umjetničke prakse, zapravo, dekodiranje iniciranih, usmjerenih poruka, koje su upućene na razumijevanje i iščitavanje poznatom ili nepoznatom promatraču. Likovna i sve ostale umjetnosti imaju u sebi ugrađen komunikacijski segment bez obzira radi li se o monologu ili ponuđenom dijalogu. Izloženi Kuzmanovićev ciklus ili njegovi dijelovi postaju ideogrami. Podastrtu situaciju promatrač dekodira sukladno osobnoj poetici i svom senzibilitetu. Ponuđena je komunikacija.

Radovi su nastali na temelju portreta. No, ovo nije izložba portreta. Ovo je kolekcija stanja.

Biografija autora:

Zoran Kuzmanović rođen je 1967. godine u Smederevu. Diplomirao na FLU u Beogradu 1993. u klasi prof. Nikole Jankovića. Završio magistarske studije 2002. kod mentora profesora Vladimira Komada. Trenutno na doktorskim studijama na FLU u Beogradu kod prof. Nikole Vukosavljevića. Osnivač i rukovodilac "Umetničke radionice Kuzman" od 2003. Od 2010. Umetnički saradnik na FLU u Beogradu. Izlagao na mnogobrojnim grupnim i samostalnim izložbama.